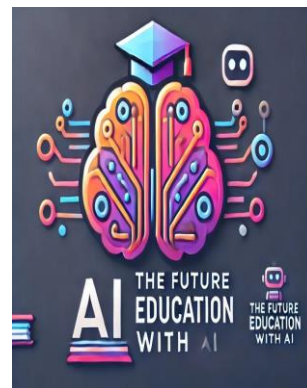

Co-funded by
the European Union

2024-1-RS01-KA122-ADU-000230844

Alati veštačke inteligencije za procenu postignuća i povratnu informaciju

Procena znanja i davanje povratne informacije predstavljaju jedan od najvažnijih segmenata nastavnog procesa, jer direktno utiču na kvalitet učenja, motivaciju učenika i njihovo dalje napredovanje. Savremeni obrazovni kontekst postavlja pred nastavnike zahteve za kontinuiranim praćenjem individualnog razvoja učenika, pravovremenim reagovanjem i prilagođavanjem nastavnih aktivnosti. U tom procesu, alati veštačke inteligencije mogu predstavljati značajnu podršku, pod uslovom da se koriste promišljeno, odgovorno i u skladu sa pedagoškim ciljevima.

U oblasti procene postignuća, veštačka inteligencija može doprineti unapređenju formativnog ocenjivanja. Digitalni alati poput Kahoot-a, Quizizz-a i Google Forms-a omogućavaju nastavnicima izradu kvizova i kratkih provera znanja sa automatskom obradom odgovora i trenutnom povratnom informacijom učenicima. Ovakav pristup omogućava nastavniku brz uvid u razumevanje nastavnog sadržaja, dok učenici dobijaju jasnu sliku o sopstvenom napretku i oblastima koje je potrebno dodatno razvijati.

Posebnu podršku nastavnicima u procesu evaluacije pružaju savremeni AI alati namenjeni obrazovanju, kao što je MagicSchool. Ovaj alat omogućava nastavnicima da generišu rubrike za ocenjivanje, predloge za formativnu povratnu informaciju, kao i pitanja za proveru razumevanja sadržaja. MagicSchool ne donosi odluke umesto nastavnika, već pomaže u strukturisanju procesa procene i uštedi vremena, ostavljajući nastavniku više prostora za individualni rad sa učenicima.

Alati poput Diffit-a imaju značajnu ulogu u prilagođavanju nastavnih materijala različitim nivoima znanja učenika, što je direktno povezano sa pravičnom procenom postignuća. Korišćenjem ovog alata nastavnik može prilagoditi tekstove različitim čitalačkim i kognitivnim nivoima, čime se omogućava realnija procena znanja i veština učenika. Kada učenici dobiju zadatke koji su u skladu sa njihovim mogućnostima, procena postignuća postaje validnija i usmerenija na stvarni napredak.

Veštačka inteligencija može biti korisna i u procesu davanja povratne informacije na složenije učeničke radove, kao što su eseji, projekti i prezentacije. Alati zasnovani na AI, uključujući ChatGPT, mogu pomoći

nastavniku da identifikuje obrasce u greškama, uoči nedovoljno razvijene argumente ili nejasne delove rada. Takođe, alati poput Gamma mogu poslužiti kao podrška u analizi i unapređenju učeničkih prezentacija, pomažući nastavniku da lakše ukaže na strukturu, jasnoću i organizaciju sadržaja. Ipak, nastavnik ostaje taj koji procenjuje kvalitet rada i odlučuje o konačnoj povratnoj informaciji.

Povratna informacija ima ključnu ulogu u učenju, jer učeniku daje smernice za dalje napredovanje i podstiče refleksiju o sopstvenom radu. Veštačka inteligencija može pomoći nastavniku u formulisanju jasnih i konstruktivnih komentara, kao i u davanju konkretnih predloga za unapređenje rada. Pravovremena povratna informacija, doprinosi većoj motivaciji učenika i njihovom aktivnijem učešću u procesu učenja. Ipak, važno je naglasiti da emocionalna podrška, razumevanje konteksta i pedagoška osetljivost ostaju u isključivoj nadležnosti nastavnika.

Primena AI alata u proceni postignuća direktno je povezana sa razvojem profesionalnih kompetencija nastavnika. Nastavnik razvija kompetencije u oblasti vrednovanja učenja, pedagoške upotrebe digitalnih tehnologija i profesionalnog angažovanja. Doatno je važno naglasiti značaj razumevanja načina funkcionisanja AI, njenih ograničenja, kao i etičkih pitanja vezanih za privatnost, zaštitu podataka i pravičnost u ocenjivanju.

Važno je imati u vidu da alati veštačke inteligencije imaju svoja ograničenja i ne mogu u potpunosti sagledati individualni kontekst učenika, njihove socio-emocionalne potrebe ili specifične obrazovne okolnosti. Zbog toga se veštačka inteligencija ne koristi kao zamena za nastavnika, već kao podrška njegovom profesionalnom prosuđivanju.

Alati veštačke inteligencije mogu značajno unaprediti proces procene postignuća i kvalitet povratne informacije, ali samo ako su integrisani u nastavu na promišljen i pedagoški opravdan način. U ravnoteži između tehnoloških mogućnosti i stručnosti nastavnika nalazi se temelj kvalitetne, pravične i učeniku usmerene evaluacije.

Napomena o odricanju od odgovornosti: Projekat "Budućnost obrazovanja uz veštačku inteligenciju" 2024-1-RS01-KA122-ADU-000230844 je finansiran uz podršku Evropske komisije. Ovaj vebinar odražava samo stavove autora i Komisija ne može biti odgovorna za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.